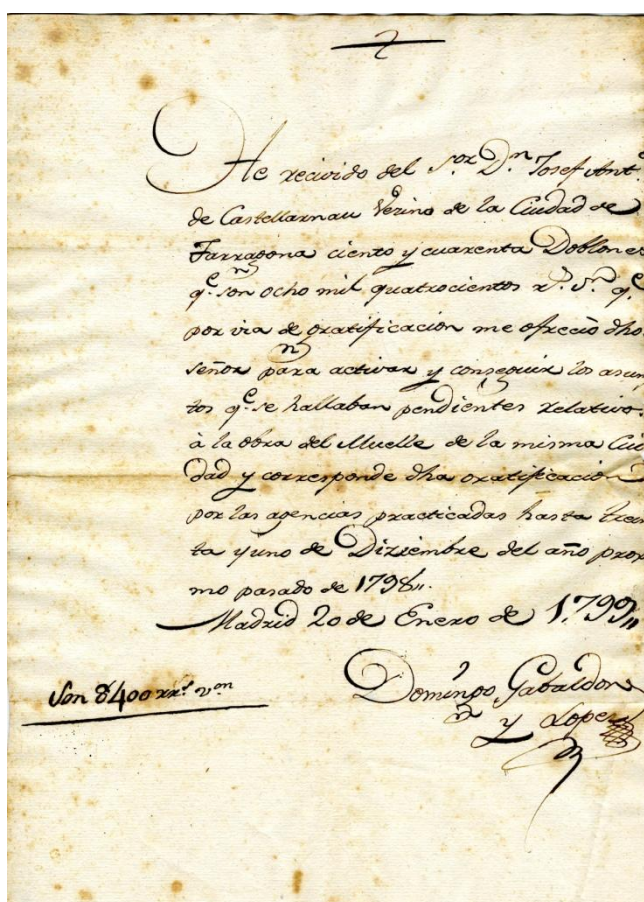

EL DOCUMENT DEL MES ÉS...

Núm. 38, gener de 2015

Carta de Domingo Gabaldón López on notifica haver rebut de Josep Anton de Castellarnau uns diners en concepte de donació per a les obres del moll de Tarragona, 20 de gener de 1799.

Dades del document

Arxiu del Port de Tarragona (APT). Fons Castellarnau. Carta de Domingo Gabaldón López on notifica haver rebut de Josep Anton de Castellarnau 8.400 rals de billó en concepte de donació per a les obres del moll de Tarragona, 20 de gener de 1799. Signatura 7.

La represa de les obres del port modern de Tarragona

L'any 1776 l'Ajuntament de Tarragona, representat per Pere Calixt Pauló, s'adreçà al rei Carles III amb l'objectiu de demanar-li permís per a redreçar el port de la ciutat.

Es constituí amb aquesta finalitat una junta per tal de donar viabilitat al projecte que havia de ser finançat per tots els pobles del Camp de Tarragona. Aquesta mesura suscità moltes queixes, sobretot entre els habitants de la veïna ciutat de Reus, els quals iniciaren una aferrissada campanya d'oposició a la reconstrucció del port tarragoní.

S'encarregà al tinent coronel Sánchez Taramas l'any 1777 que visités la ciutat i sobre el terreny valorés si la proposta del consistori tarragoní era factible. Durant la seva estada a la ciutat l'enginyer s'entrevistà amb una vintena de persones relacionades amb l'àmbit portuari i marítim i, de tornada a Madrid, emeté informe favorable.

Van haver de passar uns quants anys més fins que l'11 de gener de 1790 la Junta Suprema de l'Estat aprovà les obres de reparació del port de Tarragona segons el projecte signat per Juan Ruiz de Apodaca, qui més tard fou nomenat director de les obres.

Un any abans, el 1789, s'havia constituït la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona que era l'encarregada d'aconseguir el finançament per a tirar endavant les obres.

Les donacions, préstecs i rifes

Quan es va constituir la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona el 1789, una de les primeres preocupacions que va tenir, va ser la de cercar i aconseguir tots els recursos econòmics possibles per poder finançar les obres portuàries.

S'havia aconseguit el permís reial, un dels entrebancs més grans que a priori existien, però ara calien els recursos suficients per tirar endavant el projecte.

Es van proposar tota mena d'idees per aconseguir liquiditat, començant per les més convencionals com demanar préstecs a interès a tornar en sis anys, acceptar la donació de quantitats considerables de diners per part de personatges rellevants de Tarragona com el bisbe Armanyà, el Capítol de la Catedral o el Gremi de Navegants i Pescadors de la ciutat.

D'altres mètodes de recaptació foren més inusuals, com el permís per poder lliurar 20 títols nobiliaris, concretament el de ciutadà honrat de Barcelona, o la possibilitat d'organitzar les rifes, mètode del qual en parlarem a bastament en un anterior [document del mes](#).

A banda de rifes, donacions i préstecs també es comptava amb el que es pogués recaptar dels arbitris o taxes sobre les mercaderies entrades i

sortides pel port tarragoní: el de l'octau d'aiguarent, o el de 9 maravedisos per cada 10 rals d'ardits de les mercaderies sortides per les duanes de Tarragona i Sitges i el de 6 maravedisos sobre les mercaderies entrades. Però aquests no deixaven tants diners com es preveia, ja que la infraestructura portuària era molt precària i calia fer una gran inversió per convertir-la en una de competitiva.

Josep Anton de Castellarnau

Josep Anton de Castellarnau i Magrinyà (1763-1845), senyor d'Araós i Virós, va ser tresorer de la Junta Protectora de les Obres del Port de Tarragona a partir de l'any 1790. A casa seva, hi custodiava la caixa de cabals portuària que tenia tres claus, una per a ell, una altra que guardava un vocal de la Junta Protectora i la tercera que estava en mans de la màxima autoritat de Marina de la ciutat.

Personatge de vegades controvertit, no es pot negar que Castellarnau va promoure moltes de les iniciatives indicades per a aconseguir diners per a les obres portuàries, com les rifes, les donacions i la concessió de títols nobiliaris aprofitant, sens dubte, la posició i les coneixences que tenia entre les classes més benestants de la societat tarragonina.

Ocupà també molts altres càrrecs i honors com el de mestrant de la Reial Mestrança de Ronda, cavaller de l'orde de Carles III, tresorer honorari de l'exèrcit, regidor perpetu de la ciutat, síndic personer, representant del Principat a les Corts de Cadis o vocal de la Reial Acadèmia de Dibuix i Nàutica de Tarragona.

Amb arrels al Pallars Sobirà, la família Castellarnau, pertanyia a la petita noblesa catalana i tenia negocis a les terres lleidatanes, concretament fargues de ferro; part de la documentació dels seus negocis es troba dipositada a l'Arxiu del Port de Tarragona al Fons Castellarnau l'abast cronològic del qual és 1608-1866.